

bio actief 18

Jouw ontmoeting met
een dynamische sector

*“Een bioboer moet
veel vaardigheden
combineren”*

JOHAN D’HULSTER — AKELEI

voor woord

Beste lezer,

Bio werkt. We zien de resultaten elke dag. We merken het aan onze vruchten, dieren, producten. We zien het aan onze tevreden klanten, aan de groei van de bio-omzet in ons land. Uiteraard moet ieder van ons hard werken om dit waar te maken. Gelukkig sta je niet alleen.

In BioForum hebben we alle krachten in de biosector gebundeld. En dat is nodig. Elke dag opnieuw moeten we ons sterk maken voor bio in het beleid, in de markt, in de media... BioForum werkt hard om samen met haar leden de biosector te verbreden en te versterken.

“Samen staan we sterker dan elk apart”

Ook internationaal bundelen we onze krachten. Zopas was ik op een samenvoering van de Farmers Sector Group van IFOAM EU, de internationale organisatie voor bio. We bespraken er de ontwikkelingen van het Europese Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en de verdere steun voor de Europese biosector, in tijden van economische crisis niet onbelangrijk. Zo verdedigt BioForum jouw belang en de maatschappelijke waarde van bio op de internationale fora.

Als lid kan je mee bepalen welk standpunt we innemen over vele belangrijke thema's: we nemen jouw standpunt mee naar die vele fora. Als lid geef je ons letterlijk en figuurlijk extra kracht om ons punt te maken. Samen staan we sterker. Met jou erbij lukt het beter.

Naar de overheid en naar allerlei maatschappelijke organisaties toe is BioForum de gesprekspartner bij uitstek die de belangen van haar leden verdedigt. In het Vlaamse beleid waken we er momenteel over dat de steun voor bio in het plattelandsbeleid minstens behouden blijft. Op de strategische adviesraad Landbouw en Visserij, bij de administratie, op de kabinetten... staan we op de bres voor een sterke biosector.

Samen staan we sterk: leren van elkaar in de Biobedrijfsnetwerken, zoeken naar afzetkansen via Bio zoekt Keten... Als voorzitter ben ik fier dat ik met onze organisatie mijn steen kan bijdragen aan de Vlaamse de biosector en het verdedigen van onze biobelangen.

Jouw steun is broodnodig! Vraag nu al je lidmaatschap voor 2013 aan.

Tot gauw,

Kurt Sannen

Voorzitter

BioForum Vlaanderen

kurt.sannen@bioforumvl.be

bio actief

Jouw ontmoeting met een dynamische sector

DECEMBER 2012, EDITIE 18

Bio Actief is een uitgave van BioForum Vlaanderen vzw. Bio Actief vind je vier keer per jaar in je brievenbus.

BioForum Vlaanderen vzw

Quellinstraat 42

2018 Antwerpen

T 03 286 92 78

info@bioforumvl.be

www.bioforumvlaanderen.be

v.u. Kurt Sannen, Asdonkstraat 49, 3294 Molenstede

HOOFDREDACTIE

Adje Van Oekelen

EINDREDACTIE

Petra Tas en Sabrina Proserpio

FOTOREDACTIE

Lotte Van Boxem

REDACTIE

Simon Horsten (p. 6-11), Adje Van Oekelen,

Sabrina Proserpio, Lisa Develtere (p. 22-23)

REDACTIERAAD EN INHOUDELIJKE EXPERTISE

Esmeralda Borgo (Beleid & wetgeving), Elke Denys

(Verwerking), An Jamart (Productie), Marijke Van

Ranst (Verkooppunten & foodservices), Paul Verbeke

(Ketenmanager), Martine Van Schoorisse (Biogarantie &

Ketenontwikkeling), Lieve Vercauteren (Directeur)

FOTOGRAFIE

Kobe Van Looveren, Frank Toussaint, Joachim Dewilde,

Lisa Develtere, Esmeralda Borgo, Debbie De Brauwer,

Kjell Gryspeert

COVERFOTO

locatie Akelei, fotograaf Frank Toussaint

VORMGEVING

Duall

MET DANK AAN

Rolle De Bruyne, Eliane Erens, Peter Vandendaele,

Lode Speleers, Willy Geeraerts, Timothy Lefeber,

Marieke Poissonier, Koen Dhoore, Jos De Clercq,

Chris Claes, Jen Nold, Eddy Evens, Lieven Delanote,

Magda Tiels, Florence Rossi, Jan-Bart Van In,

Christine Krug, Vincent De Coninck, Eric Van Loo

DRUK

Drukkerij De Bie. Gedrukt op gerecycleerd papier met

vegetale inkt, in een ecologisch geëngageerde drukkerij.

VERZENDING

Annemie Lambert, De Brug vzw

ABONNEREN

Belgische marktspeelers krijgen een gratis abonnement.

Ben je geen marktdeelnemer, maar wel geïnteresseerd

in een jaarabonnement? Maak dan 25 euro over op boven-

staand rekeningnummer met de vermelding 'Abonnement

Bio Actief'. Buitenlandse abonnees betalen 30 euro

(BIC: TRIOEBBB, IBAN BE30 5230 8012 5311).

Deze publicatie kwam tot stand met de steun van de Afdeling Duurzame Landbouwonwikkeling, van het Departement Landbouw en Visserij.

Met steun van de Vlaamse overheid

BioForum VLAANDEREN vzw

LEVENDE SECTOR
vier 'bioniers' aan het woord

VRAGENDE SECTOR
kiezen voor biologisch zaaizaad?

ONTMOETENDE SECTOR
netwerken voor duurzame grootkeukens

**bio
actief
18**

- 13** Bio, wat kost dat?
- 16** Biochocolade in alle vormen en maten
- 19** Boeren over de biohectarepremie
- 20** Omgaan met residu's
- 24** Bioweek zoekt ambassadeurs
- 26** BioForum stelt zich voor

bio
flash

bio **ZOEKT**
BOER

* een gezamenlijk initiatief van
Boerenbond, ABS en BioForum

bio **ZOEKT**
KETEN

EEN PROJECT VAN **BIOFORUM VLAANDEREN**
IN SAMENWERKING MET ALGEMEEN BOERENSYNDICAAT EN BOERENBOND

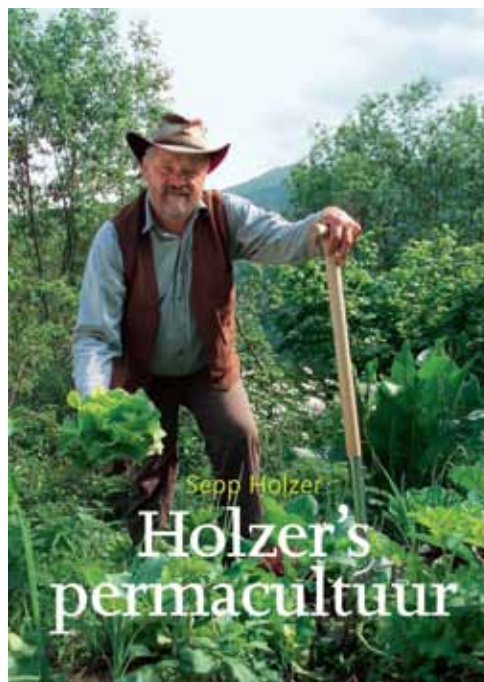
Ontmoetingsmoment op Agriflanders

Welkom op de stand van Bio zoekt Boer en Bio zoekt Keten, 4402 in Hal 4. Daar vind je alle informatie over deze projecten, met een drankje en hapje. De ideale gelegenheid om oude en nieuwe collega's te ontmoeten!
Afspraak op Agriflanders 2013, Flanders Expo Gent van 10 tem 13 januari 2013.

WEBSITES

www.agriflanders.be
www.biozoektboer.be
www.biozoektketen.be

Holzers' Permacultuurboek nu verkrijgbaar

Permacultuur, van keukenkruiden over fruitteelt naar varkens en runderen kweken. Maar ook het bereiden van zelf en thee, het bouwen van stallen, paddenstoelen kweken en nog véél meer. Het boek van de Oostenrijkse boer Sepp Holzer is mooi, aanstekelijk en leest als een roman. En het is bovendien nuttig voor zowel boer als hobbytuinder.

INFO

Uitgeverij Jan Van Arkel. Verkrijgbaar via Epo boekenportaal, epo.be — € 19,95.
Lees onze recensie op www.biomijnnatuur.be

'Meer dan bio' in Brussels project

Bioboeren krijgen hun tweede keus groenten en fruit vaak moeilijk verkocht. Hun aanbod is bovendien te klein om aan verwerkers te leveren.

Daarom diende BioForum een project in bij Leefmilieu Brussel, onder het motto 'Meer dan bio: lekker, sociaal en lokaal'.

Via samenwerking tussen lokale boeren, verwerkers en afzetkanalen, streeft BioForum naar nieuwe lokale bioproducten met een eigen verhaal op de Brusselse markt.

MEEWERKEN AAN DIT PROJECT?

VRAGEN?

Elke Denys, Coördinator verwerking
elke.denys@bioforumvl.be
T 03 286 92 72

‘Les moissons du futur’ pleit voor agro-ecologie

Recent verscheen een interessante documentaire van filmmaker Marie-Monique Robin. Een pleidooi voor grondige herstructurering van de voedselketen; de wereld voeden lukt niet met het huidige industriële landbouw- en handels-systeem. Om dit aan te tonen laat Robin boeren, vertegenwoordigers van hulporganisaties, landbouwdeskundigen en andere wetenschappers uit vier continenten aan het woord.

BEKIJK OP YOUTUBE

zoeken in het Frans ‘Les moissons du futur’ of in het Duits ‘Die Zukunft pflanzen — Bio für neun Milliarden’. Ook beschikbaar op dvd via Amazon.fr

‘Kortweg Natuur’-meel gaat lokaal én bio

De eerste biologische graanteelt van Kortweg Natuur is gemalen en klaar voor gebruik. Bij de Wroeter bakken ze er al biobrood en ander lekkers van! Het meel is ook in kleinverpakking te koop.

Met de steun van het Quickwin-fonds van Bio zoekt Keten startte het Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren vorig jaar een biolijn binnen ‘Kortweg Natuur’. Dit is een Limburgs samenwerkingsverband in de volledige graanketen: van akker tot bakker. Limburgse boeren telen volgens de biologische teeltmethode én ze laten de natuur op hun akkers een graantje meepikken.

MEER INFO

www.kortwegnatuur.be

Interesse voor ethisch voedsel blijft groeien

Zelfs in tijden van crisis kiest de consument steeds vaker voor ethische producten, zo blijkt uit de jaarlijkse studie van het Onderzoeks- en Informatiecentrum van de Verbruikersorganisaties (oivo). De prijs blijft het belangrijkste keuzebepalend element. Toch wordt de consument veeleisender: ook kwaliteit van de informatie, herkomst en ethische omstandigheden van een product spelen steeds meer een rol.

MEER INFO

Lees de volledige studie online op www.oivo-crioc.org/files/nl/6742nl.pdf

Vier bioniers aan het woord

— Het etiket 'bio'
was toen taboe —

**De wetgeving rond bio bestaat 20 jaar,
reden tot feesten tijdens de Bioweek 2012.**

**Maar aan die wet ging natuurlijk heel
wat praktijk vooraf. Daarom nomineerde
BioForum vier pionierende biobedrijven:
de biologische boerderijen De Hogen Akker,
Akelei en De Kollebloem én voedingsbedrijf
Lima. De Hogen Akker werd uitgeroepen
tot winnaar van de eenmalige
'20 jaar voor Bio Award'.**

FOTOGRAFIE: FRANK TOUSSAINT (AKELEI) — KVL/CREATIVE NATURE (KOLLEBLOEM, DE HOGEN AKKER) — JOACHIM DEWILDE (LIMA)

De Hogen Akker

WAT

Biotuinbouwbedrijf met winkel

WIE

Rolle De Bruyne en Denise Hudders

WANNEER

Sinds 1977

WAAR

Oedelem

HOEVEEL

2 voltijdse medewerkers, één halftijds

Als iemand 36 jaar geleden aan Rolle De Bruyne en Denise Hudders van De Hogen Akker had gezegd dat ze in de tuinbouw zouden belanden, dan hadden ze unisono 'nooit!' geantwoord. Niettemin toeverden ze in 1977 een schraal akkerland in Oedelem om tot een biotuinbouwbedrijf. Beide vaders waren wel deeltijds boer, de eigen interesses lagen aanvankelijk toch elders: Denise stond voor de klas en Rolle rolde van de ene sociale actiegroep in het andere progressieve ontmoetingscentrum. In Brugge richtte hij met gelijkgezinden het actiecentrum Cactus op, waarmee ze de idealen van mei '68 levendig hielden. Het huidige Cactusfestival is er een uitloper van.

“Je mag niet aan iets beginnen met de handrem op”

Op een dag vroegen Rolle en een vriend zich af of het ook mogelijk was te leven van de biologische ideeën waarover ze zo vaak palaverden. Andere ervaring dan wat geëxperimenteerde in een privétuin van 400 m² hadden ze niet. Dat kon hen echter niet afschrikken: zonder veel na te denken of een economisch plan op te stellen, stortten ze zich op de biolandbouw. De vriend hield het na een tijdje voor bekeken. Nadien kwamen de zus en schoonbroer van Denise gedurende 17 jaar in het bedrijf.

Het was hard werken en vooral in de beginjaren risicovol. De wil om zich ergens in te gooien zonder aan zekerheid op lange termijn te denken, was nodig, vinden Rolle en Denise. Als je iets wilt, moet je niet rekenen: gewoon aan de slag gaan met volle overtuiging. En je mag al zeker niet beginnen met de handrem op. Vandaag denken jongeren langer na voor ze zich aan zo'n avontuur wagen, al is het maatschappelijk moeilijker geworden. Rolle: “Wij hadden niet moeten peinen over een sabbatjaar.” →

Al was het veldwerk op zich al intensief, daar bleef het niet bij. Plots zaten de West-Vlaamse pioniers met een hoop biogroenten — ze hadden er in hun enthousiasme niet aan gedacht dat ze die ook nog moesten verkopen. Van de belachelijke prijzen die de groothandel aanbood, wilden ze niet weten. “Ploeg jouw selder dan in de grond, of geef het aan de beesten”, antwoordden ze daar weinig finzinnig. Rolle en Denise begonnen rechtstreeks aan biowinkels in Gent en Brugge te leveren. Later stonden ze in Brugge ook op de markt. Zo groeide de bebouwde oppervlakte door de jaren uit van 1 tot 3 hectaren. De winkel is drukbezocht en kan rekenen op klanten die al 35 jaar komen. Het contact met klanten is heel belangrijk voor Rolle en Denise: uitsluitend voor de groothandel zouden ze nooit kunnen werken. De mensen houden van hun werk

en visie, stellen vaak vragen en waarderen de versheid van de groenten.

Naast de fysieke arbeid heeft Rolle decennialang aan de kar getrokken om bioboeren in Vlaanderen beter te organiseren. Hij gaf voordrachten, was voorzitter van de voorloper van BioForum, lobbyde op het Ministerie van Landbouw en leidde stagiairs op. Zo werd hij haast vanzelf het geweten van de sector. In die hoedanigheid kwam hij ook tijdens de voedselcrisissen van de jaren '90 aan het woord in de media, toen Vlamingen massaal bio begonnen te kopen. De twee pioniers zien er vandaag gelukkig uit. Ze kijken fier terug op de voorbije 35 jaar, waarin ze bio zagen uitgroeien van een verlaten akkerland tot een professionele en door iedereen aanvaarde markt in Vlaanderen: “We hebben ons deel gedaan.” ✕

@ **MEER WETEN**
www.dehogenakker.be

De Kollebloem

WAT —————
Bioboerderij met groentepakketten, B&B...

WIE —————
Antoine De Paepe en Leen Verwimp

WANNEER —————
Sinds 1984

WAAR —————
Sint-Lievens-Esse

HOEVEEL —————
5 medewerkers, zowel zelfstandig als in loondienst, minstens 1 stagiair (Landwijzer)

MEER WETEN
www.kollebloem.be

“We geven voeding met de wortel mee”

Antoine De Paepe werkte elf jaar bij het spoor tot hij in 1984 toch het familiebedrijf indook. Meteen maakte hij het tot een volwaardig biobedrijf. Melkvee ruimte baan voor tuinbouw met grote diversiteit aan groenten. Antoine richtte een coöperatieve op om de klanten, toen vooral macrobioten, in het Gentse te bereiken. Bijna dertig jaar later zijn de bioconsumenten meer divers en is De Kollebloem nog altijd een stuwende kracht in het Oost-Vlaamse biolandschap. Samen met twee lokale bioboerderijen vormt Antoinette's bedrijf De Vroente, een samenwerkingsverband dat de drie partners op ecologische en professionele manier vooruithelpt, van gezamenlijk teeltplan tot bezuiniging op transport.

De zestigjarige bioboer kan zijn werk niet los zien van sociale bewogenheid. Niet enkel het produceren en verkopen is van tel: even belangrijk vindt Antoine het directe contact met consumenten en de bewustmaking die daarmee samenhangt.

Bij klassieke tuinbouw wordt de plant vaak rechtstreeks gevoed, bij bioteelt voedt de boer de aarde en de aarde voedt het gewas. Volgens Antoine houdt het daar niet op: met elke wortel die hij verkoopt, geeft hij voeding, waarden, mee. Vandaar de talrijke activiteiten, van groentepakketten over kooklessen tot te verhuren vergaderruimtes en gastenkamers. Er is zelfs een volwaardige zusterorganisatie, vzw Papaver, die de maatschappelijke activiteiten op de boerderij omkadert.

Zeker sinds de komst van Leen in 1989, is De Kollebloem een sociaal-biologische boerderij geworden. Zo komen elke week klasjes van de plaatselijke school langs om hun eigen tuintje te verzorgen. Het is die investering in jong enthousiasme die het koppel voorzichtige stapjes uit De Kollebloem doet zetten. Ze hebben een professioneel team en een warme kring rond zich van jonge mensen die mogen profiteren van de ervaring van deze twee pioniers.

Akelei

WAT —————
Biodynamisch tuinbouwbedrijf met winkel

WIE —————
Johan D'hulster en Greet Lambrecht

WANNEER —————
Sinds 1982

WAAR —————
Schriek

HOEVEEL —————
1 voltijdse (voornamelijk stagiairs),
1 halftijdse in de winkel

MEER WETEN
www.akelei-schriek.be

*“Een bioboer moet
veel vaardigheden
combineren”*

Johan D'hulster studeerde economie, maar tuinierde van zijn tiende. De openbaring kwam tijdens het bezoek aan een vriend. Diens vader heette Jan Heyman, oprichter van vzw Velt en peetvader van de Vlaamse bioteelt. Jan gebruikte compost, een gekigheid volgens de toenmalige tuinbouw-gewoonte. Maar zijn grond bruiste van vitaliteit, terwijl Johans aarde na tien jaar tuinieren een woestijn was.

Midden jaren '70 trok Johan naar Nederland, gidsland voor bio, en spijkerde zichzelf en passant bij aan een tuinbouwschool. In België trok de West-Vlaming naar Schriek. Met zware leningen en een gezonde portie optimisme startte hij met de Akelei, naar een wild bloempje dat welig tiert rond de Schriekse velden. Het was hard werken, Johans kennis van economie kwam van pas. Van thuis uit wist hij wat van machines. Nu nog ontwerpt hij unieke stukken. Dat is misschien het lastigste, vertelt hij: een bio-boer moet veel vaardigheden combineren. Gelukkig was hij altijd omringd met goede werkrachten.

Eerst bracht Johan zijn producten op de vroegmarkt van Mechelen, later ook op de groenteveiling. Het etiket 'bio' was taboe, dus verkocht hij puur op basis van kwaliteit. Op de veiling was hij niet 'den bioloog', zoals voor zijn burens, maar gewoon 'nummer 1648'.

Met Greet Lambrecht, kwam er niet alleen liefde bij, maar ook ervaring. Zij had zich op Duitse biodynamische gemeenschaps-boerderijen gespecialiseerd in zaadteelt. Daarvoor studeerde ze kinesithérapie, ook een heel andere achtergrond. Beiden zijn overtuigd dat 'nieuwe' boeren vernieuwing kunnen brengen.

Johan dacht eerst aan productie voor groot-handel, maar dag twee al kwam iemand aankloppen om groenten te kopen. De detailverkoop groeide uit tot biowinkel, waarvoor nu 40% van de teelt bestemd is. Nog altijd is het Greet die zich op de winkel en kleinhandel richt en Johan op groot-handel. De relatie van de twee pioniers is een zegen voor Akelei. x

Lima

WAT
Internationaal natuurvoedingsbedrijf met 185 producten

WIE
Kwaliteitsmanager Philip Vanden Abeele

WANNEER
Sinds 1957

WAAR
Aalter

HOEVEEL
30 medewerkers

@ **MEER WETEN**
www.limafood.be

Het logo van Lima staat voor ontmoeting tussen oost en west, een weerspiegeling van de basiswaarden van het bedrijf. In 1957 inspireerde de Japanse vader van de macrobiotiek, George Ohsawa, de Vlaming Pierre Gevaert tot het oprichten van een bedrijf voor volwaardige biovoeding. Meer dan een halve eeuw later is Lima een belangrijke Europese speler met toonaangevend laboratorium en hoge kwaliteitsstandaarden.

Philip Vanden Abeele begon in 1984 bij Lima. De huidige kwaliteitsmanager begon als productontwikkelaar en was jarenlang het hoofd van het labo. Rond het labo draait het hele bedrijf, zegt hij: alle producten moeten voldoen aan strenge kwaliteitsnormen. Nog voor er sprake was van een Biogarantielastenboek, laat staan een Europese wetgeving, sprak Lima strikte productievoorwaarden af met haar leveranciers. Ieder jaar controleert Lima ongeveer 4.000 leveringen. Producten waarvoor ze zelf de grondstoffen niet aankopen, analyseert het labo op pesticiden. Want ook al werkt de leverancier volgens de filosofie en de criteria van Lima, andere factoren kunnen de basisproducten tijdens productie, transport of opslag verontreinigen.

Philip is fier op de pioniersrol die Lima al meer dan een halve eeuw vervult. Die rol is uiteraard gewijzigd: vroeger trokken Philip en de zijnen naar land- en tuinbouwbedrijven om hen aan te zetten om bio te kweken, nu is het aanbod veel groter.

“Het labo is één van de hoofdredenen van onze faam”

Sommige leveranciers begonnen zelf hun producten te commercialiseren. Zo bestaan er vandaag sojadrinks met biosoja van Lima, omdat Lima als eerste LSD verkocht, Lima Soya Drink.

Van de zoektocht naar een sluitend garantiesysteem tot innovatie in controle en verpakking, van naamsbekendheid tot het opleiden van leveranciers: op talloze vlakken heeft Lima de biologische sector vooruitgeholpen, in Vlaanderen en Europa. ✕

Bio, wat kost dat?

VOOR WIE

Bioboeren en verwerkers

WAT

Prijsinfo over biologische landbouwproducten

WAAROM

Voor meer transparantie over prijzen in de biosector

Op regelmatige basis vragen bedrijven aan BioForum om prijsinformatie over biologische landbouwproducten. Gangbare boeren met interesse in biolandbouw willen weten welke prijzen ze kunnen verwachten na een eventuele omschakeling. Maar ook bioboeren willen hun producten vermarkten aan de actuele marktprijs en hebben hier niet altijd zicht op.

In tegenstelling tot prijsvorming in de gangbare landbouw is deze in de biosector veel minder transparant. De verhandelde volumes zijn immers relatief beperkt en de prijzen worden vaak via bemiddeling vastgelegd. Ook het aantal spelers is beperkt en de prijsinformatie is niet makkelijk te vinden. Sinds enige tijd verzamelt BioForum de prijsgegevens voor een aantal producten op haar website. In de toekomst willen we dit verder uitbreiden.

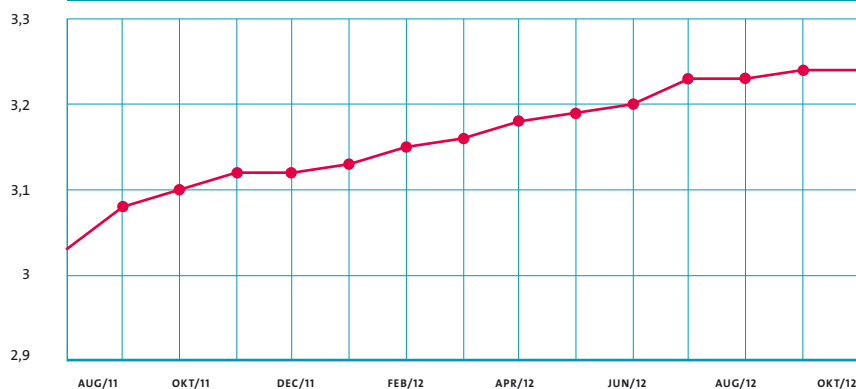
Algemeen stellen we vast dat de prijzen voor bioproducten een stabielere verloop kennen dan de gangbare prijzen. In onderstaande grafieken merk je dat voor producten met een krap aanbod de prijzen stijgen. Dit is het geval voor biologische varkens en voor aardappelen.

Concrete tip

O-TX.COM is een internetplatform voor handel in primaire bioproducten en voor uitwisseling van prijsinfo. Bedoeling is om de markt transparanter te maken en om netwerking te bevorderen. Wil je biologisch graan kopen of wil je aardappelen te koop aanbieden, dan kan je hier nieuwe handelscontacten leggen. Het platform geeft ook een indicatie van de huidige marktprijzen.

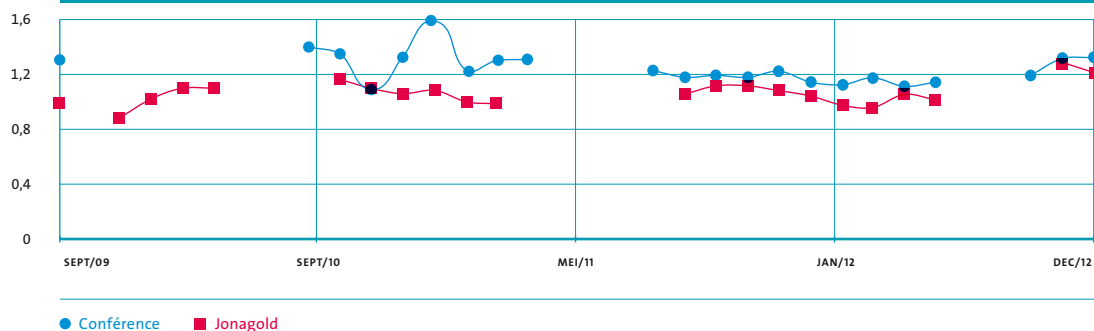
prijzevolutie voor biologische vleesvarkens klasse E in Duitsland

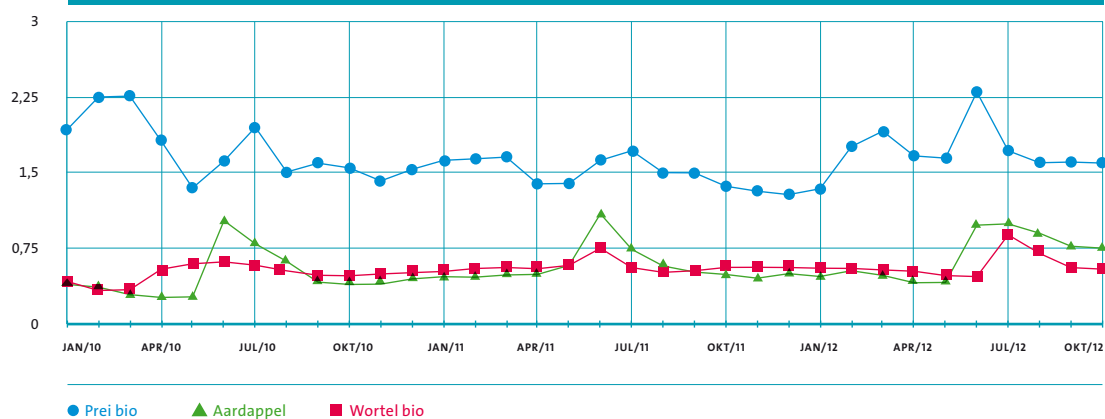
€/kg afgeleverd aan het slachthuis, excl. btw — BRON: AMI

MEER INFO

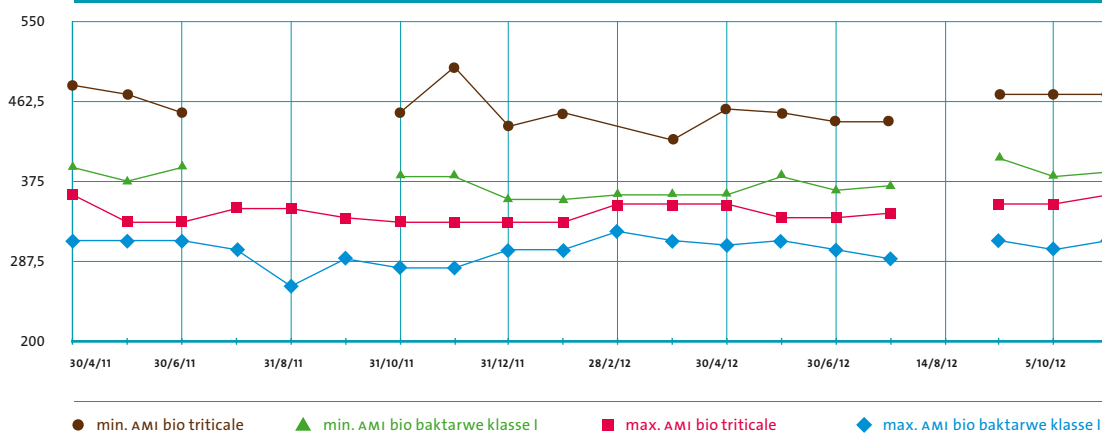
Paul Verbeke, Ketenmanager
 paul.verbeke@bioforumvl.be
 T 0497 42 93 68
www.bioforumvlaanderen.be/biosector/marktinformatie

prijsevolutie voor biologische conférence en jonagold (€/kg)

BRON: Coöbra en Belgische Fruitveiling

prijsevolutie voor biologische prei, wortel en aardappel (€/kg)

BRON: Coöbra

prijsevolutie voor biologische triticale en baktarwe (klasse I) in Duitsland

€/ton afgeleverd bij afnemer, excl. btw — BRON: AMI

 VRAGENDE SECTOR

Kiezen voor biologisch zaaizaad?

— werk mee aan de toekomst van bio

VOOR WIE

De hele keten

WAT

Pleidooi voor het gebruik van biologisch zaaizaad

WAAROM

Voor de toekomst en geloofwaardigheid van bio

FOTOGRAFIE: FRANK TOUSSAINT

Waarom biozaad?

In principe is gebruik van biologisch zaaizaad verplicht bij wet. Maar omdat het aanbod soms te wensen over laat, kunnen telers ontheffing krijgen om ncb-zaad te gebruiken. Ncb-zaad is niet chemisch behandeld, maar niet vermeerderd in biologische productie-omstandigheden.

Kiezen voor biozaad is een logische stap om de kringloop te sluiten, van rasontwikkeling tot op het bord van de consument. Denk aan pluksla bijvoorbeeld. Als je ncb-zaad gebruikt, heb je een lang gangbaar voortraject en maar een korte biologische eindspurt. Hoe biologisch is het eindproduct dan? Biozaad vermindert bovendien het risico op residu's van chemische bestrijdingsmiddelen.

Biologische vermeerdering is een opstap naar veredeling van biologische rassen. Voor een teler is zaad, optimaal aangepast aan de biologische teeltmethode, noodzakelijk. Hij heeft nood aan robuuste rassen met uitgebreid wortelstelsel, met lage bemestingsbehoefte en groot onkruidonderdrukkend vermogen. Als de biosector resoluut kiest voor biozaad, kunnen we zaadproducenten overtuigen om hun aanbod uit te breiden.

Wat kunnen we ondernemen?

Een juridisch kader kan biozaad voor sommige gewassen verplichten. BioForum pleit bij de Vlaamse overheid voor een degelijke wetgeving met voldoende flexibiliteit. De goodwill van telers om biozaad te gebruiken is groot, maar als er plots tekort is aan biozaad voor een bepaald gewas, moeten ze daar snel op kunnen inspelen.

Sommige boeren telen zelf zaad, al gebeurt dit nu weinig. Kennis over zaadteelt moet daarom meer doorstromen. De werkgroep Eigen Zaadteelt doet hiervoor veel inspanningen. Proef- en voorlichtingscentra kunnen technische ondersteuning bieden en meer aandacht besteden aan rassenproeven met biozaad. Controleorganisaties moeten ontheffingsaanvragen met zorg beoordelen.

De hele keten is betrokken. Verwerkers en verdelers moeten het voor de boer haalbaar maken om voor biozaad te kiezen. De consument is in dit verhaal tenslotte minstens even belangrijk. Hij is degene die de meerwaarde van biozaad moet begrijpen en bereid moet zijn om de meerprijs te betalen.

Concrete tip

Zoek je biozaad? Organicxseeds maakt het aanbod bekend. Ben je een zaadhuis of -leverancier? Geef je aanbod door! www.organicxseeds.be

MEER INFO

Esmeralda Borgo, Beleid & wetgeving
esmeralda.borgo@bioforumvl.be
T 03 286 92 66

Wat
vind
jij?

“Enerzijds is het jammer dat er soms weinig of geen aanbod is voor een variëteit. Op die momenten moet het mogelijk zijn voor een boer om een ontheffing aan te vragen. Anderzijds is biologische veredeling een lang en kostelijk proces voor zaadhuizen, terwijl de afzet onzeker is. De overheid kan zorgen voor een goede balans. Als je biozaad verplicht, mits een overgangsfase, creëer je voor de zaadhuizen marktzekerheid en een stimulans om te veredelen.”

Lode Speleers

**zaakvoerder Biosano
verdelers biologisch zaaizaad**

Biochocolade in alle *vormen* en maten

VOOR WIE

Bio- en chocoladeliefhebbers, verwerkers en winkeliers

WAT

Marktinfo en expertise over biochocola

WAAROM

Biochocolade vind je in alle vormen en maten
op de Belgische markt

FOTO'S: ISTOCKPHOTO.COM

“Een equivalentie-akkoord met de VS is natuurlijk goed. Maar in de praktijk verandert het voor ons niets. Voor biochocolade bestemd voor de VS moeten wij sowieso een certificaat voorzien met de garantie dat er geen antibiotica werd gebruikt. Deze buffer in het akkoord maakt die procedure er niet makkelijker op.”

Willy Geeraerts
Kwaliteitsmanager
bij Barry Callebaut

België chocoladeland

België is een belangrijke speler in de internationale chocoladeketen, cacao-import in Europa gebeurt vaak langs de Antwerpse haven.

Internationals als Barry Callebaut, Cargill en ADM produceren het meeste chocolade. Zij specialiseren vooral in een business to business aanbod en doen de meeste export naar de VS. Naast gangbare chocolade hebben ze ook een biologisch aanbod. Barry Callebaut, aanwezig in een dertigtal landen met 6.000 medewerkers, is de grootste op vlak van industriële chocolade. Ook Belcolade is een grote verwerker van biochocolade.

Heel wat verwerkers richten zich op b2b of verkopen enkel onder private label (bv. biochocolade onder merknaam van supermarkt). Kleine biochocolatiers, pralinemakers, horecazaken, bakkers... nemen vaak biochocolade af van de grote verwerkers. Met gemiddeld zes kilo chocolade per persoon behoren de Belgen tot de grootste chocoladefans ter wereld.

Exacte marktgegevens zijn moeilijk te vinden, maar de biologische chocolademarkt heeft groeipotentieel. De vraag is duidelijk groter dan het aanbod. Het Belgische marktaandeel is nu 1% (GfK), intussen groeit de markt wereldwijd met zo'n 10% à 15%. Europa is veruit de belangrijkste markt voor biocacaobonen en verwerking. Invoer van biocacao bedroeg in 2003 naar schatting 14.000 ton cacaobonen, waarvan 2000 ton terug uitgevoerd wordt naar de VS.

In de VS is er veel vraag naar Belgische chocolade, maar export van biochocolade blijft moeilijk. Bioproducten mogen er immers geen melkproducten bevatten die afkomstig zijn van met antibiotica behandelde dieren, terwijl dat in Europa in erg beperkte mate wel is toegestaan. Een gescheiden keten met niet behandelde dieren blijkt moeilijk realiseerbaar.

Cacao uit het Zuiden

De economie van meer dan dertig ontwikkelingslanden steunt op de cacao-sector, met Ghana en Ivoorkust als grootste producenten en Dominicaanse Republiek als grootste uitvoerder van biocacao ter wereld. Ook Peru is een belangrijke exporteur van biocacao. Biocacao wordt geschat op minder dan 0,5% van de totale productie, maar de vraag blijft stijgen.

Omdat vele telers onder de armoedegrens leven, gaat biocacaoteelt vaak samen met fair trade. Ongeveer 10% van de biocacao is ook fair trade gecertificeerd. In Ghana bijvoorbeeld, ondersteunt en traint COFA (Cocoa Organic Farmers Association) meer dan 400 boeren die werken volgens bio en fair trade principes. In de koepelorganisatie Conacado in de Dominicaanse Republiek (ongeveer 60% bio, 100% fair trade gecertificeerd) zorgen 10.000 boeren voor een jaarlijks volume van 5 à 13.000 ton cacao, met een premie voor biocacao die kan oplopen tot 200 dollar per ton.

UTZ en Rainforest Alliance, de twee andere duurzame chocoladelabels, richten zich vaak op grotere coöperatieën en werken nauw samen met bedrijven als Mars, Nestlé, Kraft Foods... Deze grote bedrijven hebben eigen programma's om cacaotelers op te leiden voor duurzame cacaoteelt.

Mars maakte bijvoorbeeld in 2010 bekend dat ze tegen 2020 voor 100% duurzame cacao gaan. Barry Callebaut heeft met Biolands een unieke samenwerking opgestart met Tanzania. Heel wat grote bedrijven werken met de vier labels om in te kunnen spelen op de vraag van de consument. →

Van bioboön tot praline

Biocacaoteelt gebruikt uiteraard geen kunstmest of chemicaliën en heeft een natuurlijke verwerking. Toch is het, door de lange weg die de bioboön aflegt tot verwerkt product, vaak oppassen geblijven voor contaminatie door pesticidenresidu's, met veel voorzorgmaatregelen als gevolg.

De bioconsument kiest vaak bewust voor minder suiker. Suiker geeft volume aan de chocolade, wat nodig is voor een degelijk eindproduct. En de zoete smaak uit andere stoffen halen is moeilijk want additieven in bio zijn beperkt toegelaten: steviolglycoside helemaal niet, inuline kan wel maar is moeilijk te verkrijgen. Hoewel stevia voor suikervrije chocolade niet de zaligmakende oplossing is, kent het in gangbare verwerking een flinke opmars.

België, ook biochocoladeland bij uitstek? Het assortiment snoepgoed van biochocolade kende de laatste jaren een fameuze uitbreiding. De Schutter, Montserrat, Bouchard, bieden heerlijke biopralines, snoep, holgoed... aan. Je kan zelfs verpakte biochocolaatjes krijgen voor bij de koffie of thee.

×

i Concrete tip

Maak jij biochocolade, zit je met vragen over suikervrij of over export naar de vs? BioForum staat je bij met advies. Neem contact op met Elke Denys, Coördinator verwerking
T 03 286 92 72
elke.denys@bioforumvl.be

Leveranciers van biochocolade in Vlaanderen — onder voorbehoud

Klinge

Biochocoladerepen en tabletten;
Greendream, via Hygiëna
 Noorwegenstraat 19
 9940 Evergem
 T 09 258 23 58
www.klingelechocolade.be

Kim's Chocolates nv

Bio-fairtrade (fair for life) tabletten (melk en puur 72%); onder eigen merk
Cachet of onder private label
 Grijpenlaan 11
 3300 Tienen
 T 016 55 15 80
www.kimchoc.be

Oxfam Fair Trade

Bio-fairtrade chocoladerepen en tabletten
 Ververijstraat 15
 9000 Gent
 T 09 218 88 99
www.oft.be

Fair Trade Original vzw

Bio-fairtrade chocoladerepen van 100 gram, verschillende smaken
 Hoogstraat 35/E
 3360 Bierbeek
 T 016 46 14 44
www.fairtrade.be

Portion Pack nv

Portieverpakking Carré Bio-fairtrade chocolade 5g
 Toekomstlaan 49
 2200 Herentals
 T 014 25 96 00
www.portionpack.be

Chocolaterie De Schutter nv

Biochocolade holgoed o.a. Pasen, Sint en Kerst
 Gaversesteenweg 115
 9800 Deinze
 T 09 340 41 80
www.chocolaterie-de-schutter.be

Boerinneke-Marino

Biochocolade en hazelnootpasta, private label
 Kuitgemstraat 33
 2890 Sint-Amands
 T 052 33 29 28
www.boerinneke-marino.be

Bouchard nv

Chocoladetabletten en napolitains, private label
 Skaldenstraat, 11
 9042 Desteldonk
 T 09 255 02 22
www.bouchard.be

De Laet International/ Althaea

Bio-fairtrade chocoladetabletten, private label
 de Robianostraat 94
 2150 Borsbeek
 T 03 321 57 91
www.althaea.be

Lucardi

Pralines en holgoed, private label
 Bozestraat 17
 8501 Heule
 T 056 35 85 30
www.lucardi.be

Montserrat

Chocolade snoepgoed, holgoed, pralines,... zowel eigen merk als private label
 St-Antoniusstraat, 153
 8570 Ingooigem
 T 056 77 88 38
www.montserrat.be

Vital 1926

Bio-fairtrade chocoladenougat in repen en blokjes, via Hygiëna
 Vaart Links 6
 9850 Nevele
 T 09 371 63 13
www.vital.be

Freja Food

Biochocoladekoekjes en chocoladecake
 Interleuvenlaan 62 B/22
 3001 Heverlee
 T 016 39 78 20
www.frejafood.be

Nuttige contacten voor B2B

Belcolade

Halffabricaten basis voor chocolatiers
 Industrielaan, 16 - Industriezone Zuid III
 9320 Aalst-Erembodegem
 T 053 83 96 00
www.belcolade.com

All Crump

Chocolade en chocoladepasta onder private label
 Nijverheidsstraat 13
 2390 Oostmalle
 T 03 312 95 56
www.allcrump.be

Natrajocali nv

Chocoladetabletten onder private label
 Brugssesteenweg, 95
 8450 Bredene
 T 059 34 03 30
www.natra.es

Cargill Chocolate Products sa

Halffabricaten basis voor chocolatiers
 Haven 506 Muisbroeklaan 43
 2030 Antwerpen
 T 056 85 36 00
www.cargill.com

Barry Callebaut Belgium

Halffabricaten basis voor chocolatiers
 Aalstersestraat 122
 9280 Wieze
 T 053 73 02 11
www.barry-callebaut.com

Fuji oil Europe nv

Halffabricaten basis voor chocolatiers
 Kuhlmann Laan 36
 9042 Gent
 T 09 341 77 91

Wat betekent de biologische hectarepremie voor jou?

WIE

Bioboeren

WAT

Boeren vertellen wat de biohectarepremie voor hen betekent

WAAROM

Nieuw voorstel Vlaamse overheid ligt voor ter bespreking

Momenteel onderzoekt de Vlaamse administratie (ADLO) de mogelijkheden om de biologische hectarepremie aan te passen. Een eventueel aangepaste regeling zou in 2014 ingevoerd worden. BioForum polste naar verschillende meningen. Wat betekent deze premie voor bio? Wat vind je van een aangepaste regeling? Kunnen andere subsidies compenseren? Ontdek hier een greep uit de reacties.

MEER INFO

Esmeralda Borgo, Beleid & wetgeving
esmeralda.borgo@bioforumvl.be
T 03 286 92 66

“Biobedrijven komen om allerlei redenen niet in aanmerking voor andere steunmaatregelen, zoals VLIF. Kleinere bedrijven hebben geen nood aan investeringssteun. VLIF-steun is geen alternatief voor de biohectarepremie.”

“Mijn bezorgdheid is dat controlekosten hoger worden dan compensaties die ik kan ontvangen. Als CSA-boer zou ik overwegen om mij niet meer te laten certificeren. Ik draag bio een warm hart toe, maar het klopt niet dat ik moet betalen om goed bezig te zijn, terwijl anderen betaald worden om te vervuilen.”

“Biologische teelt is risicovoller omdat je bij problemen minder kan ingrijpen. Wat doe je met een luizenplaag in de sla of woelratten in de boomgaard...? De redenering om enkel omschakeling te subsidiëren is toch wat simplistisch.”

“Biologische dieren zijn wel even anders dan gangbare dieren. Sommige boeren moeten volledig omschakelen naar een ander ras. De omschakelingspremie van 2 tot 5 jaar is dan totaal niet voldoende. Zonder groot kapitaal heb je pas na 20 tot 25 jaar een evenwichtige kudde.”

“We zijn een kleine sector met veel schaalnadelen tegenover gangbaar. Dat benadeelt ons tegenover bijvoorbeeld Nederland, een belangrijke handelspartner die meer bio heeft en waar de bedrijven groter zijn.”

“De overheid moet zich gedragen als een betrouwbare partner. Sleutelen aan de biohectarepremie zonder dat daar iets tegenover staat, kunnen we niet aanvaarden.”

“Als de overheid bioboeren ruimte wil geven om innoverend voor gangbaar te zijn, mag daar ook iets tegenover staan.”

“Je kan niet zonder subsidies, tenzij de beleveringsnormen van winkels naar beneden gaan, en de prijs naar omhoog. Zal de consument een groter prijsverschil met gangbaar aanvaarden? Zonder biohectarepremie zullen boeren noodgedwongen afhaken, vrees ik.”

“Onderbouwing van de biohectarepremie? Ja! Maar niet alleen van de verhoogde kosten die bio met zich meebrengt, vooral door aan te tonen hoeveel biolandbouw bijdraagt aan de samenleving door minder milieu- en gezondheidsproblemen te veroorzaken.”

“Duidelijke grens op residu's is nodig”

VOOR WIE

Bioboeren, -verwerkers en controleorganisaties

WAT

Duidelijke grens op residu's bij bio-producten dreigt weg te vallen

WAAROM

Duidelijke richtlijnen zijn belangrijk voor de hele keten, van boer tot consument

FOTOGRAFIE: FRANK TOUSSAINT

Vlaanderen heeft een duidelijke grens op residu's van chemische pesticiden. Deze decertificatielimiet was tot nu toe bepalend om te beoordelen of een product als bio op de markt mag komen, maar deze unieke regeling dreigt weg te vallen, zonder goed alternatief in de plaats. Elke Denys en Esmeralda Borgo van BioForum lichten toe.

Wat is er zo goed aan de huidige regeling?
Esmeralda Borgo — “Als er residu's aanwezig zijn in een concentratie hoger dan $1,5 \times 100$ (laagst waarneembare hoeveelheid) mag het product in Vlaanderen niet op de markt als bio. De controleorganisatie moet het lot dan declasseren en voert onderzoek uit naar de oorzaak van de residu's. Als de marktspeler in kwestie schuld treft, kan hij een sanctie krijgen. Ook bij twijfelgevallen met lagere concentraties, volgt een onderzoek dat moet uitwijzen of de marktspeler verboden producten heeft gebruikt.”

Elke Denys — “Deze regeling is duidelijk. Het is de basis voor marktspelers om leveringen al dan niet te aanvaarden en te beslissen of ze al dan niet hun controleorganisaties op de hoogte brengen.”

Wat is zijn de alternatieven?

Esmeralda Borgo — “Op Europees niveau bestaat er geen duidelijke wetgeving. Wel zijn er niet bindende richtlijnen voor bedrijven (IFOAM, International Federation of Organic Agriculture Movements) en voor controleorganisaties (EOCC, European

Organic Certifiers Council). Deze richtlijnen werken niet met decertificatie zoals bij ons, maar stellen dat boven een limiet (10 ppb) de producten geblokkeerd moeten worden. Met deze lage waarden is het belangrijk dat boeren niet de dupe worden. Hun producten blokkeren, betekent vaak dat ze niet meer op de markt kunnen omdat ze bijvoorbeeld niet meer vers zijn. Wat met ongewilde residu's, bijvoorbeeld door drift van pesticiden uit gangbare landbouw?”

Elke Denys — “De voorgestelde actielimiet in de IFOAM- en EOCC-richtlijnen geeft enkel de limiet aan waarboven onderzoek nodig is en niet of een product al dan niet als bio op de markt mag. Wanneer het onderzoek start, wordt het product meteen geblokkeerd. Blokkering is niet hetzelfde als decertificatie. Bij dit laatste mag het product niet als bio op de markt. Bij blokkering is dat onduidelijk. Wat als na onderzoek blijkt dat niemand schuld treft, maar het product toch is vernietigd omdat het niet meer vers was? Het is ook belangrijk dat EOCC en IFOAM op elkaar afgestemd zijn en dezelfde limieten gebruiken.

MEER INFO

Standpunt BioForum
www.bioforumvlaanderen.be/biosector/standpunt/residus

ESMERALDA BORGGO

ELKE DENYS

“Wij zijn voor een uniforme regelgeving voor alle Europese controleorganisaties. Nu is het vaak zo dat producten die in de ene lidstaat toegelaten zijn, verboden zijn in een andere lidstaat, wat import en export soms onmogelijk maakt. Omdat de meeste van onze klanten en leveranciers werken volgens normen van BNN (Bundesverband Naturkost Naturwaren), werken wij voor onze interne residu-analyses volgens de normen van deze beroepsorganisatie.”

Peter Vandendaele
Pajottenlander

De blokkeringslimiet moet overal dezelfde zijn, dit is nu niet het geval omdat EoCC geen rekening houdt met een onzekerheidsmarge. Een Belgische verwerker die wil exporteren naar het buitenland kan nu nadeel ondervinden omdat een product in het ene land kan geblokkeerd worden en in het andere niet.”

Wat gaat er nu gebeuren in Vlaanderen?

Esmeralda Borgo — “Waarschijnlijk komt er in de loop van 2013 in Vlaanderen een nieuwe wetgeving waardoor de

decertificatielimiet voor residu's zal wegval-
len. Het is dan aan de controleorganisaties om uit te maken of residu's wijzen op ge-
bruik van chemische bestrijdingsmiddelen.”

Elke Denys — “Dit betekent onzekerheid voor de markspelers maar ook voor de consu-
ment. Het kan onze geloofwaardigheid flink aantasten. De EoCC-richtlijnen kunnen, op voorwaarde dat alle controleorganisaties in heel Europa deze volgen, wel een oplossing bieden. BioForum blijft ondertussen pleiten

voor een decertificatielimiet. Die is duidelijk voor de hele keten, zodat de bioconsument weet wat hij op zijn bord krijgt. De mogelijk-
heid bestaat dat controleorganisaties in heel Europa dergelijke limiet nog zullen opnemen in de richtlijnen. We raden boeren en ver-
werkers aan om alle maatregelen te nemen om drift en contaminatie te voorkomen. Bij residu's boven een bepaalde limiet (10 ppb) wordt het product geblokkeerd en start een onderzoek.”

×

ONTMOETENDE SECTOR

Netwerken op Your Choice

*voor meer duurzaamheid
in grootkeukens*

VOOR WIE

Bioleveranciers en chefs

WAT

Getuigenissen op netwerkevent Your Choice

WAAROM

Omdat biocatering een groeimarkt in ontwikkeling is

De eerste editie van Your Choice als netwerkevent was een succes. Dankzij de pittige cocktail van interessante workshops, tafelgesprekken en speeddates hebben heel wat geïnteresseerde chefs en aankoopverantwoordelijken van restaurants en grootkeukens kennis gemaakt met bio en met bioleveranciers. BioForum sprak met hen.

Florence Rossi, Corporate Social Responsibility & Strategy Manager van Sodexo:

“Op Your Choice praat je echt met de mensen achter de business. Op 1.200 sites in België verzorgen wij de maaltijden. Wij zijn steeds op zoek naar nieuwe leveranciers of producenten van bioproducten. Tot nu toe werkten we meestal met distributeurs en groothandels, maar de marktvraag evolueert. De laatste vijf jaar is onze aankoop van bio vertienvoudigd. Nu willen we nog vaker rechtstreeks met kleine en lokale producenten samenwerken voor bijvoorbeeld biovlees en -groenten.”

FOTOGRAFIE: LISA DEVELTERE

Jan-Bart Van In, Fabrikant van vegetarische burgers La vie est belle:

"Grootkeukens worden aangestuurd om duurzamer te werken. Wij bieden een product dat daarbij aansluit. Onze grondstoffen kosten gemiddeld 15% meer. Ons productieproces is ambachtelijk. Je moet dus klanten vinden die bereid zijn om iets meer te betalen. Je verhaal vertellen is de beste manier om chefs te overtuigen. We vragen hen om met heel hun team de producten te proeven en feedback te geven. We leren veel van hen."

Vincent De Coninck, Zaakvoerder Vino Mundo:

"Als leverancier van biowijn kom ik vaak als geroepen. Er is een positieve evolutie onder het grote publiek. We moeten enthousiasmeren en meegaan met die golf. We mogen de mensen ook geen blaasjes wijsmaken. Bio kost meestal een beetje meer. Niet altijd in kostprijs. Soms ook in de moeite die je moet doen. Prijs en gemak zijn niet onze grote verkoopargumenten. We brengen kwaliteit, we zijn geen prijskrakers. Dat idee moet bij velen nog rijpen."

i Concrete tip

Ben jij een geïnteresseerde bioleverancier of grootkeuken? Contacteer Marijke Van Ranst, Coördinator foodservices marijke.vanranst@bioforumvl.be T 03 286 92 67

i Agenda

Noteer alvast de volgende Your Choice beurs op dinsdag 23 april 2013 in Tour & Taxis. www.salonyourchoice.be

Christine Krug, Uitbater restaurant De Biotafel:

"In mijn restaurant gebruik ik voor minstens 90% bioproducten. Steeds meer klanten vinden gezond eten belangrijk. Ik doe mijn aankopen in relatief kleine hoeveelheden in de gewone supermarkten en biowinkels. Dat is vrij duur, dus ik was blij om iemand van Biofresh te ontmoeten. Het is interessant om op de hoogte te blijven van nieuwe ontwikkelingen onder de bioproducenten, en het is gewoon leuk om niet altijd alleen te werken."

Eric Van Loo, Coördinator van het aankoopbeleid Universiteit Antwerpen:

"De vraag van studenten naar bio- of fairtrade producten verschilt sterk van campus tot campus. We verkennen momenteel de markt. We zorgen voor een minimum aanbod bio- of fairtrade producten in onze automaten. Voor catering kijken we hoe we ons kunnen engageren op een manier waarbij het prijsverschil tussen bio en niet-bioprodukten niet te hoog is. We zitten namelijk vast aan een bepaald budget."

VOORBEELDSECTOR

Bioweek 2013: word ambassadeur van de biosector!

De volgende Bioweek plaatsen we de sector nog meer in de kijker met ondernemers als ambassadeur. Rode draad van de campagne? Passie voor bio. Interesse? Stel je kandidaat!

Passie voor bio in woord en beeld

Een fotograaf portretteert je als gepassioneerde boer, winkelier of bakker. We vangen jouw passie ook in woorden. Woord en beeld samen vormen onze affiecampagne. En vertrekpunt voor de look & feel van onze bioweekwebsite, tijdschrift, eventuele tentoonstelling, sampling, enzovoort.

Wie kan zich kandidaat stellen?

Alle leden van BioForum. BioForum kiest een tiental ambassadeurs uit de hele keten en mikt daarbij op diversiteit: uit verschillende regio's, uit verschillende deelsectoren, van elke leeftijd, mannen en vrouwen, pioniers en recente bio-ondernemers, kleine en grote bedrijven, uit korte en lange keten...

Wat verwachten we van jou?

Je organiseert minimaal één opendeurdag tijdens de Bioweek (tussen 1 en 9 juni 2013). Je bent gepassioneerd door bio en je kan goed verwoorden waarom. Je bent bereid de pers te woord te staan.

Je gaat ermee akkoord dat jouw portretfoto door BioForum vrij gebruikt wordt voor de ambassadeurscampagne. Ook andere biobedrijven gebruiken het Bioweekcampagnemateriaal met jouw foto.

Wat bieden wij?

Wij zorgen voor de fotografie en schrijven jouw passie uit. Wij ondersteunen je met tips voor je opendeurdag. Wij maken jou bekend als ambassadeur bij de pers. Je ontvangt communicatiemateriaal om je opendeurdag bekend te maken. Wij organiseren, samen met de hele sector, een Bioweek met weerklink.

MEER INFO

Stel je kandidaat voor 4 januari 2013 bij Adje Van Oekelen via adje.vanoekelen@bioforumvl.be t 03 286 92 60

FOTOGRAFIE
LISA DEVELTERE
KJELL GRYSPEERT
JOACHIM DEWILDE
DEBBIE DE BRAUWER

“Biolandbouw kan een positieve bijdrage leveren aan de klimaatverandering doordat het koolstof in de lucht omzet tot koolstof in de bodem.”

— het **ZWITSERSE RESEARCH INSTITUTE OF ORGANIC AGRICULTURE** in de studie ‘Enhanced top soil carbon stocks under organic farming’ verschenen op 15 oktober 2012

**van
horen
zeggen**

“De stroom van verduurzaming van de gangbare sector is geen bedreiging. We zullen koploper blijven en het zal ons stimuleren om nog beter te worden.”

— **DANIEL POVEL**
zakelijk directeur Triodos Bank Nederland tijdens het Biocongres van Bionext op 10 oktober 2012

“Verduurzaming is wereldwijd in opkomst. Dus als je niet oplet word je links en rechts ingehaald. De sector moet nu zijn voorsprong zien te behouden. En dus ook duurzamer worden met bijvoorbeeld water en energie.”

— **ULLIE SCHNIER**
voorzitter Task Force Markontwikkeling Biologische landbouw in Ekoland van januari 2012

“We moeten niet stilstaan bij de vraag of bio nu wel of niet duurzaam is, we moeten met zijn allen snel en blijvend verduurzamen. Daarbij moeten we de koppositie die we nu hebben, behouden en hopen dat er zoveel mogelijk anderen ons voorbeeld volgen.”

— **BAVO VAN IDSERT**
directeur van Bionext tijdens het Biocongres op 10 oktober 2012

BIO VAN BIJ ONS,
**VOOR JOU
DICHT BIJ JOU**

Op www.biovanbijons.be vind je de volledige lijst van producten, verkooppunten, deelnemende bioboeren en alle nieuws over onze werking.

Heb je als biooer ideeën om zelf producten te (laten) verwerken?
Ben je als winkelier geïnteresseerd om Bio Van Bij Ons-producten te verdelen?
Contacteer ons op info@biovanbijons.be!

ADVERTENTIE

BioForum stelt zich voor

De medewerkers van BioForum staan je bij met aangepast advies of brengen je in contact met collega-bedrijven, onderzoekers, overheidspersoneel en adviseurs. Ze zetelen voor jou in VLAM, VLIF, IFOAM en nog veel meer. Ze brengen bio in het maatschappelijk debat en bij het brede publiek. Maak kennis met 15 gedreven personeelsleden.

FOTOGRAFIE: FRANK TOUSSAINT

DIRECTIE

1. Lieve Vercauteren
Directeur

T 03 286 92 62
lieve.vercauteren@bioforumvl.be

2. Petra Tas

Adjunct-directeur
T 03 286 92 74
petra.tas@bioforumvl.be

TEAM MARKT

3. Martine Van Schoorisse

Biogarantie

T 03 286 92 69

martine.vanschoorisse@bioforumvl.be

6. Elke Denys

Verwerking

T 03 286 92 72

elke.denys@bioforumvl.be

4. Paul Verbeke

Ketenmanager

T 03 286 92 68

paul.verbeke@bioforumvl.be

7. Marijke Van Ranst

Verkooppunten & Foodservices

T 03 286 92 67

marijke.vanranst@bioforumvl.be

5. An Jamart

Landbouw

T 03 286 92 65

an.jamart@bioforumvl.be

8. Esmeralda Borgo

Beleid & Wetgeving

T 03 286 92 66

esmeralda.borgo@bioforumvl.be

TEAM COMMUNICATIE

9. Lotte Van Boxem

Communicatie consument & Persverantwoordelijke

T 03 286 92 63

lotte.vanboxem@bioforumvl.be

11. Sabrina Proserpio

Communicatie & Advertising

T 03 286 92 70

sabrina.proserpio@bioforumvl.be

10. Adje Van Oekelen

Communicatie biosector

T 03 286 92 60

adje.vanoekelen@bioforumvl.be

TEAM ADMINISTRATIE

12. Dirk Verdickt

Financieel & Kantoorbeheer

T 03 286 92 73

dirk.verdickt@bioforumvl.be

14. Danny Cabus

Administratie

T 03 286 92 78

danny.cabus@bioforumvl.be

13. Annemie Lambert

Administratie

T 03 286 92 78

annemie.lambert@bioforumvl.be

Seppe Reijniers

ICT

T 03 286 92 64

seppe.reijniers@bioforumvl.be

Wat betekent BioForum voor jou?

BioForum Vlaanderen vzw is **de sector-organisatie** van de biologische landbouw en voeding. BioForum **vertegenwoordigt** en **ondersteunt** alle ondernemers die in de biosector actief zijn. BioForum's experts zorgen voor hun respectievelijke sector-groep: producenten, verwerkers en verkoop-punten. Foodservices zijn nog geen aparte doelgroep, maar krijgen ook aandacht. Sectorgroepen vormen een directe link tussen de sector en BioForum. De Raad van Bestuur bestaat voor het grootste deel uit bedrijfsleiders uit de biosector. **Interesse om ook jouw stem te laten horen?** We horen het graag!

vijf redenen om lid te worden van BioForum Vlaanderen

jij beslist mee

jouw belangen behartigd

persoonlijk advies

voordelen voor jouw bedrijf

samen sterk

www.bioforumvlaanderen.be
info@bioforumvl.be — T 03 286 92 78

Rolle

The best is yet to come

Voor we startten met De Hogen Akker, gingen Willy en ik bij een paar mensen morele steun zoeken voor ons bioproject. Eén ervan was Jan Heyman. Jan was als leraar aan de tuinbouwschool de eerste die een boek schreef over biotuinieren. Hij vroeg ons of we een opleiding hadden. Het antwoord was 'neen'. En of we van thuis uit boeren waren. Bij Willy was het opnieuw 'neen', bij mij lag dat anders.

Mijn vader was een kleine boer en velen in de familie waren boeren. Ik had er notie van, ook al interesseerde gangbare land- en tuinbouw mij niet. Mijn vader zei me: "Laat mijn spade maar staan, je gaat ze nog plooiën." Toch heb ik heel wat van hem opgestoken. Van jongsaf had ik groene vingers. Zo nam ik stekjes van kamerplanten en liet die wortel trekken in een flesje water, om ze dan in te potten tot ik een hele collectie had.

"Goh jongens," zei Jan Heyman vaderlijk, "ik zou er niet aan beginnen." Wel, bedankt Jan, voor ons was dat de beste stimulans die je kon geven. Willy en ik gaven elkaar een high five en dronken een trappist in het café verderop: "We zullen wel eens zien of dat niet lukt!" Van de aarde naar de klei: Willy is nu pottenbakker, zijn creaties reizen de wereld rond. (www.ateliervierkant.com)

Nog iemand die we moeten bedanken is Dhr. Patou. Deze ambtenaar voor landbouw zag wel iets in ons initiatief, ook al hadden we geen cijfers. Waar zouden we die ook halen? Er was geen professionele biotuinbouw. Hij gaf ons bijna blindweg toestemming om een bedrijf te bouwen in landbouwzone. Dhr. Patou was een visionair.

"Een biowerkgroep met Michelle, Meryl en Stella..."

Dat was toen, met de herverkiezing van Obama moet de wereld er nu helemaal anders gaan uitzien, want in zijn openingsspeech sprak hij voor de eerste keer over het klimaat. Vrouw Michelle zal terug in het nieuws komen met haar biotuin. Ik stel haar voor om een werkgroep op te richten met beroemde voorstanders van bio: Meryl Streep, Paul en Stella McCartney die het leerden van vrouw en moeder Linda Eastman, prins Charles... Samen kunnen ze wat betekenen voor bio wereldwijd. En weet je wat Michelle daarover 's avonds zei tegen Barack, na zijn *the best is yet to come*? "Barack, you just ain't seen nothing yet!" (Met dank aan Bachman Turner Overdrive, Frank Sinatra en Novastar)

Rolle De Bruyne
De Hogen Akker, Brugge
debruynerolle@skynet.be

Extra afzet?
Meer bekendheid?
Adverteren in Bio Actief
is gericht B2B en betaal-
baar. Contacteer [sabrina.
proserpio@bioforumvl.be](mailto:sabrina.proserpio@bioforumvl.be)
en wij helpen je graag
verder.

Méér dan bio

Biovoeding zorgt voor een duurzame wereld, hier en nu, elders en later.
Bedrijven die kiezen om het Belgische label Biogarantie® te behalen,
doen daar nog een schepje bij. Zij maken niet alleen bio, ze hebben ook
extra aandacht voor ecologische, sociale en economische
duurzaamheid. Biogarantie® vraagt aandacht voor een eerlijke prijs,
zorg voor water, energie, biodiversiteit, transport, verpakking en afval.
Logisch dat consumenten het meeste vertrouwen hebben in
Biogarantie®.

Alles voor een betere wereld.

